

Verplichte basisveiligheidsopleiding als reactie op het incident van 18 juni 2021

18 juni 2021, een zwarte dag voor de bouwsector, vermits die dag een gedeelte van een school met sporthal in aanbouw instortte. Veiligheid binnen sectoren zoals de bouw werd opnieuw een hot topic en vanuit verschillende kanten kwam de dringende vraag om opleidingen te organiseren. De sector heeft gereageerd door middel van een akkoord aangaande de invoering van verplichte basisopleidingen via een nieuwe sectorale CAO. Minister Dermagne heeft hierbij gevraagd om een aanpassing van de reglementering. Hij hamert op het feit dat veiligheid dé prioriteit moet zijn in de bouwsector gezien de risico's die gekoppeld zijn aan een job binnen de sector. Elk ongeval is er een te veel.

In het licht van het voorval in het Antwerpse Nieuw Zuid, is donderdag 12 mei 2022 een nieuwe sectorale CAO afgesloten. Als in de CAO vermelde eisen enkel gelden voor de daaronder ressorterende arbeiders, zal het Koninklijk besluit rond tijdelijke of mobiele bouwplaatsen zodanig worden gewijzigd dat de basisveiligheidsopleidingen eveneens verplicht zullen zijn voor onder meer zelfstandigen en gedetacheerde werknemers. De politiek acht de incorporatie van deze laatste groep van groot belang gezien daar onder meer, en vaker, sprake is van een taalbarrière. In de veertien artikelen van de recent afgesloten CAO wordt verwezen naar een opleiding die ten minste acht uur omvat en waarbij preventie en veilig gedrag op de werf de cruciale thema's zijn. De inhoud van de verplichte opleidingen zal in de komende weken en maanden worden bepaald door Constructiv.

Een onderscheid zal worden gemaakt naargelang het een bouwplaats betreft met een al dan niet verplichte veiligheidscoördinator. In het geval dat een veiligheidscoördinator voorzien is, komt er een verplichting tot Basisveiligheidsopleiding VCA of gelijkwaardig. De opleiding dienaangaande zal moeten worden gevolgd in een erkend opleidingscentrum. Voor een bouwplaats waar geen veiligheidscoördinator aanwezig is, zal door Constructiv een opleidingsprogramma worden ontwikkeld. In

principe zal die opleiding binnen het bedrijf worden georganiseerd, maar indien het bedrijf in kwestie dit niet wil of kan organiseren, is het mogelijk zich te richten tot een erkend opleidingscentrum.

Uiteraard heeft de sector in zijn advies wel gepleit voor een aantal vrijstellingen en zijn er een aantal bijzondere bepalingen voorzien.

Gerechtvaardigde vrijstellingen zijn:

- Bezit van een geldig VCA-certificaat;
- Bezit van een door Constructiv afgegeven of gevalideerd getuigschrift waaruit blijkt dat de gevolgde basisveiligheidsopleiding voldoet aan de definitie;
- Minimum vijf jaar ervaring in de bouwsector, berekend op basis van de laatste vijftien jaar;
- Een door Constructiv gevalideerde veiligheidsopleiding voor de bouw gevolgd hebben;
- De basisveiligheidsopleiding van de uitzendarbeid in de bouw (zestien uur) gevolgd hebben

Qua bijzonderheden zijn vooral de specifieke bepalingen voor personen die toetreden tot de sector van belang. Deze werknemers dienen een

basisveiligheidsopleiding te volgen binnen de maand volgend op het begin van tewerkstelling op de bouwplaats, behalve wanneer het begin van de tewerkstelling voorzien is tijdens de zomermaanden. In het laatste geval is de ultieme datum 30 september. De inwerkingtreding van de CAO is voorzien op 1 april 2022 met een overgangperiode van zes maanden. Deze periode kan echter worden verlengd indien, omwille van objectieve en/of praktische redenen, het niet mogelijk blijkt iedereen op te leiden. Een onderscheid wordt gemaakt op basis van de aanwezigheid van een syndicale afvaardiging. Zes maanden uitstel is mogelijk mits overleg met de afvaardiging. Indien deze niet aanwezig is binnen het bedrijf, is zes maanden uitstel toegelaten mits melding aan Constructiv. Sowieso mag het uitstel niet verder reiken dan 31 maart 2023.

Het ongeval in het Antwerpse Nieuw Zuid heeft niet alleen een diepe indruk nagelaten binnen de bouwsector, maar eveneens in de politiek. Met de creatie van een verplichte basisveiligheidsopleiding hopen de sociale partners het aantal ongevallen te reduceren. De praktische gevolgen en implementatie verschillen naargelang er sprake is van bouwplaats met een verplichte veiligheidscoördinator of niet, naargelang de reeds gevolgde opleidingen en naargelang de aanwezigheid van een syndicale afvaardiging. ■

